

Karel Funk

Předpoklady meditace; Strážce prahu ego do duchovna nepustí

Naše nynější duchovní hnutí či společenství jsou zatím většinou jaksi pubertální. Je to jen předznamenání něčeho, co jednou přijde a co si nebude říkat duchovní, co nebude honit vědomí v čakrách, měřit auru, předhánět se v mystických stavech a vizích..., ale bude ono duchovno myslit a jednat, jeden bude přirozenou oporou druhému.

Jistěže je dobré mít nějaké, spíš užší společenství podobně vývojově usilujících, kterým nejde o efekt a senzační prožitky. Člověk duchovně se projasňující by měl zůstat nenápadný jako každý jiný. Leckteré duchovní autority se o svět nezajímají a zůstávají raději opatrně nedostupné, protože mají strach, aby se neprojeví nějak kritizovatelně a nepoškodily si duchovní image. Nedokážou se k ničemu jasně vyjádřit. Někdy to, co se navenek jeví jako cudnost, je jen směs necudnosti a mlčenlivosti, uzavřenosti. A leckterým jejich příznivcům jde spíš o to, zda jedí hodně nebo málo, zda se strojí moderně nebo usedle, zda se s nimi dá donekonečna diskutovat, jsou-li kdečemu přístupní nebo nafoukaní... Nynější úprk za duchovními či esoterickými metodami a aktivitami, připomínající často politické či sportovní klání s touhou po jakési duchovní kvalifikaci či kariéře, je někdy ošidnou cestou zpět. Je tu už celá subkultura „esoterických“ štamgastů různých festivalů, školení, kurzů a okultních cirkusů a varieté. Velká část toho, co se dnes halasně podbízí jako „tajemné“, „duchovní“ či „esoterické“, jsou jen padělky, zmetky se vznešenými nášivkami, bulvarizovaná esoterika. Mnohé pohltila chtivost přesvědčovat sebe i okolí o svých mimořádných schopnostech nebo žijí v klamu jakéhosi jedinečného osobního zjevení o duchovních světech či pravdách.

Březina sice napsal: „Nekonečností čekají na nás jiná slavnější jara, věčností hřmící písně vysvobození“, ale o to se musíme přičinit s niternou opravdovostí a tichou touhou už od nynějška. K čemu se nerozhodneme nyní, nerozhodneme se nikdy.

Existují-li nějaká duchovní cvičení na prožívání lásky? Existují: moc se v tom nepatlat a nešvitořit o lásce a rovnou to dělat, dnes a denně. Víme dobře, jak je to těžké. Hledat ale na všechno cvičení, metody či techniky je někdy jen pohodlnost, kdy chceme obejít skutečnou práci a mít alibi, že pro věc něco děláme. Je lépe nejen podněcovat myšlenky, ale i rozněcovat život. Jako svaly fyzické je nutné cvičit, jinak zakrní, tak i zemské těžkosti se učíme znovu a znovu rozpouštět modlitbou, meditací, odevzdáním se do Boží Vůle i promyšleným, čestným a ducha-přítomným jednáním. Dalším „cvičením“ je ohlídat si, zda celá naše „láska“ či „duchovno“ není jen nápodobou, atrapou, imitací, abychom se mohli pochlubit nějakými „výsledky“ či „pokrokem“.

Je bláhové myslet si, že lze „mít lásku“ jen nějakým figlem. Ono to souvisí i s tvořivým myšlením, které poznává nejprve zemské a pak teprve i vyšší skutečnosti v jejich jasnosti. I v myšlení musíme být pracovití, tvůrčí, poctiví a mravní. Slýcháme, že je třeba stavět lásku nad myšlení. Obzvláště prý u Slovanů. Je to povrchní zjednodušení věci. Láska zahrnuje v první řadě lásku k pravdě, a zde je intelekt nezbytný. Tvrdí-li někdo, že usiluje o lásku, a nemá při tom lásku k pravdě ve všem, co ho obklopuje, pak si jen sebezálibně hraje se slůvkem láska. „Žijte pravdu a pravda vás osvobodí“, řekl Ježíš. Slovanské cítění by mělo moudrost prohloubit, ne ji obejít. A chybí-li nám moudrost, není ani citem co prohlubovat, pokud nechceme nadělat ve jménu citu spoustu hloupostí. Cit by měl být bděle kontrolován, čím je vyvoláván.

Chybí-li nám poctivost poznávání, disciplína a důvěryhodnost v denním životě, pak nás různá „duchovní cvičení“ nepřivedou do světla, ale do klamu a chaosu. Láska se má projevit sklonem srdce i k řešení nouzí a béd života – pod vedením moudrosti. Panuje často jakási „duchovní“ pověra, že rozum je překážkou meditace i pokroku. Nikoliv. Překážkou je jen neočištěný rozum, zrovna tak jako neočištěný cit. Ani při vyšších úrovních vědomí při meditaci nepřestáváme mít rozum a bdělou kontrolu. Naopak, naše rozumové schopnosti rostou. Máme-li překročit hranici rozumu, musíme ho před tím co nejvíce rozvinout. Jinak vcházíme při meditaci do fiktivních sfér a replik duchovna. To bývá, když meditujeme ze zvědavosti po čemsi výjimečném nebo když je v postoji k meditaci umíněnost. Ta přináší zklamání a vyčerpání a nedůvěru v sebe i ve vyšší pomoc. Meditace by nám měla chutnat jako chleba s máslem, napsal kdosi. Někdy nastává ochabnutí a netečnost vůči meditaci proto, že jsme snad podlehlí samoučelným meditačním nápadům jen pro prožitek či požitek, což brání i logickému porozumění chodu událostí v našem okolí a ve světě. Bez sociálního rozměru je meditace planá. Pak není opřena o ostrý vhled a porozumění a zůstává jen libě voňavým obláčkem, vznášejícím se mimo svět. A tak musíme znovu, bděleji, důvěřivěji a nadějněji. „Vaše nebezpečí bude tvořit to, že se kolem vás může rozšířit jako mračna citově mocná část

vaší /nižší/ osobnosti. Skrze tato astrální mračna potom neproniknete až k objektivnímu duchovnu. Vaše přehnaná nezvládnutá citovost se může rozprostírat kolem vás jako mračná aura. Ta nepropustí duchovno. Ač se domníváte, že jste nadšeni pro ducha, bráníte takovýmto horečnatým nadšením duchu nalézt k vám cesty.“ (R. Steiner)

Z dávného a poněkud lapidárního mailu kamaráda (bez jazykových úprav): „Když si člověk o sobě myslí, jak je mravnej, správněj a dobrej, znamená to jen, že se dosud naostro nesetkal s démonem egoismu, kterýho starý zasvěcenci nazývali strážce prahu. Ten stráží tu hlavní svatyni sebepoznání, kde se nalézá... NIC! Cestou tam nacházíš SKUTEČNÉ motivace vlastních činů, a vidíš, že vůbec nejsou tak ušlechtilý, jak si myslíš. To setkání se strážcem, kterej ti ukazuje podstatu tvých tzv. ušlechtilých motivací, je tak strašný, že ti vezme o sobě veškeré iluze! KAŽDÝMU, kdo má odvahu ho podstoupit!!! Člověk pochopí, že se nemůže pyšnit ničím, že je sám o sobě bídnej a ničemnej. Čemu se podobáš ve svý velikosti? H...! Teprve, když se s tím smíří, když to stráví, roste v něm pravá pokora, která se nedá falšovat předstíráním skromnosti, jak to mnozí tzv. duchoznalci dělaj. A taky pravá SVOBODA, protože mizí veškerej strach. A každej strach je vlastně strachem ze sebe!... Stačí rozebrat si svou motivaci zcela upřímně a bez předsudků a člověk žasne, jaký obludný ego se skrývá za zdánlivou ušlechtilostí.

Ve starých dobách podstupovali adepti mystérií cvičení, kde se učili nesoudit dle převládající morálky, ale jít ZA! Všechno to vedlo k tomu, aby se přestali prožívat, jak jsou dobří a mravní a lepší než ti ostatní, a teprv, když tenhle sebeblud opustili, přišlo osvícení. Dodnes je to stejný, jen se změnilы prostředky.

Brát se vždy s odstupem. A hlavně musí být člověk obezřetný a demaskovat vlastní ušlechtilé motivace, které jsou ve skutečnosti obyčejnými egoistickými pohnutkami. (Udělal jsem pro někoho něco nezištně? Ne, udělal jsem to pro svůj dobrej pocit, pro kladný sebezpožitok, aby se ego mělo dobře! A podobně.) Strážce prahu hlídá dobře! Do skutečného duchovního světa ego prostě nepustí, takže je třeba dosáhnout nejhlubšího možného sebepoznání, jakýho je člověk schopen... a na prahu odložit vše, co mu umožňuje přežít v podmínkách obyčejného pozemského života, celou personu, pozemskou osobnost. To je trochu jako svlíknout se do naha. Hluboké sebepoznání je velmi otřesný zážitek, beroucí člověku poslední iluze o sobě. Zdrcující a depresivní, ale osvobozující a nevyhnutelný! Když projdeš tímto alchymickým stadiem putrefakce, neboli zhnojení, víš, že chvála je jen stříbrný prach, kterej třeba sfouknout, abys mohl dál, a vůbec tě nenapadne, že by sis ji zasloužil... :-)

Celá naše moderní kultura je založená na potřebě sám sebe klamat, nalhávat si o sobě, že jsem lepší, než jsem. To jsou takoví týpci, kteří mají pocit, že oni jsou ti příkladní a mravní a musí těm druhým ukázat, jak se to dělá. Osud nás ale učí rozpoznávat, že sami sobě lžeme, abychom se sebou dokázali vůbec žít. Až se to po těžkých úderech osudu u těch šťastnějších případů jednoho dne překloupí a najednou zjišťujeme, že už nemáme potřebu sami sebe obelhávat, ale naopak potřebu být pravdiví. A to je potom teprv mazec! Pak zjišťuješ, že ti málokdo rozumí a považují tě za podivína, vyvrhele, blázna, protože už nejedeš jejich sebeklamnou hru, ale demaskuješ kulisy a kostýmy jejich divadla. Tim jim bereš jejich svět, jdeš proti jejich potřebě se vzájemně ujišťovat, jak jsou dobří. Proto seš na obtíž, ztrácíš kamarády... Pravda osvobozuje, ale taky vrhá člověka do samoty. :-)"

Zkoušky přicházejí neočekávaně a žádají posílení a vítězství vyššího Já. I když neobstojíme, nepropadejme smutku, ale jasně si uvědomme chybu, která způsobila pád. Uvědomíme-li si ji správně, dostaneme sílu ji příště překonat. Jen pravda nám dá svobodu a osvobodivý pohled na vše. Není možné žít ve lži a chtít poznávat Pravdu.

Zkouškami procházíme nejen proto, abychom dokonale poznali své chyby a zátěže, ale abychom dokázali i v každodenním životě a ve všední práci spoléhat především na boží pomoc a sílu a inspiraci k myšlení, postojům, reakcím, činům.

A co dělat se silami zloby, záští, odporu, žlučného hněvu, ironického posměchu a veškeré nelásky, které vystupují z našich nití? K mrtvé, bezcitné a hluché duši nemohou povzbuzující božské síly proniknout. Je proto v první řadě potřeba si je hned uvědomit v jejich šalbě a ubohosti a rozpustit za pomoci Kristovy Lásky. Jeho Láska se musí v nás stát živou silou, která postupně vše proměňuje. Máme-li v sobě zlobu či nenávisť, musíme ji poznat a proměnit. Jak? Nejdříve chvíli sebezapření a pak si přesně uvědomíme, co na tom druhém nenávidíme. Pravdivým přemýšlením pak zjistíme, že nenávidíme své vlastní myšlenky a představy. Je to nenávisť našeho nižšího já. Neustále se učíme poznávat zlo, které je schováno v hlubinách našich duší. Budme za to vděční, že prožíváme situace, kdy naše zlo vystupuje na povrch a kdy ho můžeme poznávat a odkládat. Odkládejme ho klidně, až se objeví, abychom nemuseli jednou prožívat bolest nad tím, že nám čas, darovaný k tomuto účelu, uplynul marně. Jde to třeba pomalu a s pády, ale pokud nezahláme a dáváme duši i vyšší pokrm, nesyťme ji odpadky světa, pak více cítíme, jak je Kristus trvale s námi. Snažíme-li se, nemusíme se hroutit pod částmi své povahy zatím nepropracovanými. Vše chce svůj čas.

Pády snažícího se člověka mají cosi společného: po chybném konání se nejprve dostaví bolest, že jsme zase klesli do vleku negativních sil a opustili stav tiché radosti a klidu, který jsme při všem konání kdesi v pozadí aspoň tušili. Pak si znovu s bolestí uvědomujeme ubohost a neschopnost naší duše se vyprostit z negativních inspirací, kterým jsme podlehl. Můžeme si uvědomit, že Bůh nad námi nestojí s karatelským prstem, Bůh je Láska, ale my sami se z ní vymaňujeme. Můžeme si uvědomovat, jakou pomocí je síla Kristovy Lásky a odpuštění a že v ní můžeme nalézt vždy první pomoc ať jsme jací jsme.